

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (åttonde avdelningen)

den 20 november 2014*

”Begäran om förhandsavgörande — Tullunionen och gemensamma tulltaxan — Befrielse från importtull — Djur som är särskilt avsedda för laboratoriebruk — Offentligt institut eller godkänt privat institut — Importörer som har sådana institut som kunder — Förpackningar — Burar som används för transport av djur”

I mål C-40/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Cour de cassation (Frankrike) genom beslut av den 21 januari 2014, som inkom till domstolen den 27 januari 2014, i målet

Direction générale des douanes et droits indirects,

Chef de l'Agence de poursuites de la Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières,

Direction régionale des douanes et droits indirects de Lyon

mot

Utopia SARL,

meddelar

DOMSTOLEN (åttonde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Ó Caoimh samt domarna C. Toader och C.G. Fernlund (referent),

generaladvokat: M. Wathelet,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Utopia SARL, genom M. Le Berre, avocat,

— Frankrikes regering, genom D. Colas och C. Candat, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: franska.

— Europeiska kommissionen, genom A. Caeiros och F. Dintilhac, båda i egenskap av ombud,
med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till
avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 60 i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse (EGT L 105, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 3, s. 146) i dess lydelse enligt akten om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyprens, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EUT L 236, 2003, s. 33) (nedan kallad förordning nr 918/83), och den allmänna regeln 5 b i Kombinerade nomenklaturen, som återfinns i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 19, s. 22), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1789/2003 av den 11 september 2003 (EUT L 281, s. 1) (nedan kallad KN).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Direction générale des douanes et droits indirects (generaldirektören för tullar och indirekta skatter), chef de l'Agence de poursuites de la Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières (chefen för processavdelningen vid den nationella myndigheten för tullkontroll och tullutredningar) och direction régionale des douanes et droits indirects de Lyon (den regionala tull- och skattemyndigheten i Lyon), och å andra sidan Utopia SARL (nedan kallat Utopia). Målet rör ett uppbördsbeslut som detta bolag har överklagat.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 Rådets förordning (EG) nr 1186/2009 av den 16 november 2009 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse (EUT L 324, s. 23) upphävde och ersatte förordning nr 918/83, med verkan från och med den 1 januari 2010. Med tanke på tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet är det dock förordning nr 918/83 som är tillämplig i detta fall.
- 4 Avdelning XIII i förordning nr 918/83 har rubriken "Försöksdjur och biologiska eller kemiska ämnen avsedda för forskning". Artikel 60 är den enda artikeln i denna avdelning, och den har följande lydelse:
 - "1. Befrielse från importtullar skall beviljas för
 - a) djur som är särskilt avsedda för laboratoriebruk,
 - ...
 2. Den befrielse som avses i punkt 1 skall vara begränsad till djur ... som är avsedda för
 - offentliga institut som huvudsakligen är sysselsatta med utbildning eller vetenskaplig forskning samt de avdelningar vid offentliga institut som huvudsakligen är sysselsatta med utbildning eller vetenskaplig forskning, eller,

— privata institut som huvudsakligen är sysselsatta med utbildning eller vetenskaplig forskning och som är godkända av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna att motta dessa artiklar tullfritt.

...”

5 Artikel 128 i förordning nr 918/83 har följande lydelse:

”Om befrielse från importtullar beviljas under förutsättning att mottagaren använder varorna på ett särskilt sätt, kan endast de behöriga myndigheterna i den medlemsstat i vars territorium dessa varor skall användas på detta sätt, bevilja denna befrielse.”

6 I artikel 129 i förordning nr 918/83 stadgas följande:

”De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att varor som övergår till fri omsättning, och för vilka befrielse beviljas under förutsättning att mottagaren använder dessa varor på ett särskilt sätt, inte används för andra ändamål utan att tillämpliga importtullar betalas, såvida inte denna andra användning överensstämmer med de villkor som fastställs i denna förordning.”

7 Artikel 131 i förordning nr 918/83 har följande lydelse:

”Om denna förordning föreskriver att beviljandet av befrielse förutsätter att vissa villkor uppfylls skall den berörda personen för de behöriga myndigheterna framlägga tillfredsställande bevis för att dessa villkor har uppfyllts.”

8 KN grundar sig på systemet för harmoniserad varubeskrivning och kodifiering (nedan kallat HS), som utarbetats av Tullsamarbetsrådet, sedermera Världstullorganisationen, och inrättats genom en internationell konvention som ingicks i Bryssel den 14 juni 1983 och som godkändes på Europeiska gemenskapens vägnar genom rådets beslut 87/369/EEG av den 7 april 1987 (EGT L 198, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 12, s. 3).

9 Del 1 i KN består av ett antal inledande bestämmelser. Avsnitt I i denna del, med allmänna bestämmelser, innehåller en avdelning A som har rubriken ”Allmänna bestämmelser för tolkning av Kombinerade nomenklaturen”. Bland dessa bestämmelser återfinns den allmänna regeln 5, som har följande lydelse:

”Förutom ovanstående bestämmelser skall följande regler gälla för nedanstående varor:

...

b) Om inte annat följer av regel 5 a ska förpackningsmaterial och förpackningar ... i vilka varor är förpackade klassificeras tillsammans med varorna om de är av sådan typ som normalt används för varan i fråga. Denna regel behöver dock inte tillämpas när det tydligt framgår att förpackningsmaterialet eller förpackningen lämpar sig för upprepad användning.”

10 I fotnoten angående begreppet ”förpackning” i den allmänna regeln 5 b i KN anges följande:

”Med förpackningsmaterial och förpackningar avses alla slag av yttre och inre förpackningar, hållare, omslag eller stöd utom transportanordningar (t.ex. transportcontainrar), presenningar, fästnanordningar eller extra transportutrustning. Begreppet förpackning omfattar inte de förpackningar som avses i den allmänna regeln 5 a.”

11 Bortsett från denna fotnot är ordalydelsen i den allmänna regeln 5 b i KN exakt densamma som i den allmänna regeln 5 b i HS.

- 12 Den förklarande anmärkningen till den allmänna regeln 5 b i KN återfinns i Europeiska kommissionens meddelande med titeln Förklarande anmärkningar till Europeiska gemenskapernas Kombinerade nomenklatur (EUT C 256, 2002, s. 1), i vilket anges följande:

”Förpackningar som normalt används vid försäljning av t.ex. drycker, sylt, senap och kryddor ska klassificeras tillsammans med de varor som de innehåller, även om det är uppenbart att de kan användas flera gånger.”

- 13 I den förklarande anmärkningen till nämnda allmänna regel i dess lydelse enligt HS anges att regeln ”tillämpas vid klassificeringen av emballage av sådan typ som normalt används för förpackning av den föreliggande varan. Denna bestämmelse är emellertid inte bindande när det tydligt framgår att emballaget är lämpligt för upprepad användning, t.ex. vissa metallfat samt behållare av järn eller stål för komprimerad eller till vätska förtätad gas.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 14 Utopia är ett bolag som utövar sin verksamhet under handelsnamnet Marshall Bioresources. Bolaget importerar djur avsedda för laboratorieforskning från Förenta staterna till Frankrike.
- 15 Under år 2006 utförde de franska tullmyndigheterna en efterhandskontroll av Utopias import av levande hundar och illrar under perioden mars–december 2004. Denna kontroll visade att bolaget hade utfört dessa importer befriat från importtullar med stöd av artikel 60 i förordning nr 918/83.
- 16 Eftersom Utopias verksamhet inte bestod i undervisning eller vetenskaplig forskning och bolaget saknade erforderligt godkännande, fann tullmyndigheten att bolaget inte kunde erhålla tullbefrielse i enlighet med nämnda artikel 60. I protokoll av den 7 mars 2007 konstaterade följaktligen tullmyndigheten att ett antal tullförseelser förekommit, bestående i att bolaget undandragit sig betalning av vissa tullbelopp. Den 27 mars 2007 meddelade tullmyndigheten ett uppbördsbeslut avseende dessa belopp.
- 17 Utopia begärde omprövning men tullmyndigheten vidhöll sitt beslut. Därefter överklagade Utopia den 26 juli 2007 protokollet och uppbördsbeslutet. Genom dom av den 10 januari 2011 biföll Tribunal d’instance de Lyon överklagandet och upphävde uppbördsbeslutet.
- 18 Tullmyndigheten överklagade denna dom till Cour d’appel de Lyon. I dom av den 20 oktober 2011 godtog nämnda domstol Utopias argument avseende tillämpningen av artikel 60 i förordning nr 918/83 och medgav att import av levande djur omfattas av befrielsen från importtull i de fall djuren är avsedda för laboratoriebruk. Däremot fastställde Cour d’appel de Lyon genom nämnda dom den omtvistade tullskulden vad gällde burar avsedda för transport av dessa levande djur. Cour d’appel de Lyon ansåg att dessa burar inte utgjorde förpackningar i vilka varor är förpackade i den mening som avses i den allmänna regeln 5 b i KN. Cour d’appel de Lyon underkände härvidlag Utopias argument att de burar som är aktuella i det nationella målet hyrs ut av den amerikanska leverantören, och återsänds till denna efter transporten av djuren, och att endast en upprepad användning av burarna inom Europeiska unionens territorium kan anses utgöra upprepad användning i den mening som avses i den allmänna regeln 5 b.
- 19 Direction générale des douanes et droits indirects, Chef de l’Agence de poursuites de la Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières och direction régionale des douanes et droits indirects de Lyon överklagade domen från Cour d’appel de Lyon. Överklagandet gällde tillämpningen i förevarande fall av artikel 60 i förordning nr 918/83. Utopia ingav ett anslutningsöverklagande till Cour de cassation som avsåg frågan om tillämpningen av den allmänna regeln 5 b i KN vad gäller de burar som var avsedda för transport av de aktuella djuren.

20 Mot denna bakgrund beslutade Cour de cassation att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

- ”1) Kan en importör av djur som är särskilt avsedda för laboratoriebruk omfattas av befrielsen från importtullar för den typ av varor som avses i artikel 60 i [förordning nr 918/83], när importören inte själv är ett offentligt institut eller godkänt privat institut som huvudsakligen är sysselsatt med undervisning eller vetenskaplig forskning, men vars kunder är institut som uppfyller dessa villkor?
- 2) Ska den allmänna regeln 5 b ... tolkas så, att burar som används för transport av levande djur som är avsedda för laboratoriebruk omfattas av den kategori av förpackningar som avses i denna regel?

Om denna fråga besvaras jakande, ska vad gäller dessa förpackningar begreppet 'lämpade för upprepad användning' förstås generellt eller endast som upprepad användning inom unionens territorium?”

Den första frågan

- 21 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida en importör av djur som är särskilt avsedda för laboratoriebruk kan omfattas av befrielsen från importtullar för denna typ av varor som föreskrivs i artikel 60 i förordning nr 918/83, när importören inte själv är ett offentligt institut eller godkänt privat institut som huvudsakligen är sysselsatt med undervisning eller vetenskaplig forskning, men vars kunder är institut som uppfyller dessa villkor.
- 22 Domstolen erinrar om att enligt denna artikel 60 ska befrielse från importtullar beviljas för bland annat ”djur som är särskilt avsedda för laboratoriebruk” under förutsättning att mottagaren huvudsakligen är sysselsatt med undervisning eller vetenskaplig forskning och att denna mottagare är antingen ett offentligt institut, en avdelning vid ett offentligt institut eller ett privat institut. Om mottagaren är ett privat institut måste det emellertid vara godkänt av de behöriga myndigheterna i den aktuella medlemsstaten för att ta emot dessa djur tullfritt.
- 23 Det framgår således av denna artikel 60 att två olika villkor ska vara uppfyllda för att artikeln ska vara tillämplig. Det första villkoret är att de importerade djuren ska vara särskilt avsedda för laboratoriebruk. Det andra villkoret är att mottagaren av djuren måste motsvara vissa specifika kriterier vad gäller typen av institut och den verksamhet som bedrivs, samt i vissa fall även inneha ett tillstånd.
- 24 Det är utrett att den import som är aktuell i det nationella målet uppfyller de två villkoren avseende de berörda djuren respektive mottagaren av dessa djur.
- 25 Den hänskjutande domstolens fråga gäller emellertid huruvida importören av de djur som avses i artikel 60 i förordning nr 918/83 för att omfattas av den föreskrivna befrielsen från importtullar för denna typ av varor ska uppfylla kraven för att kunna anses utgöra mottagare av dessa djur i den mening som avses i denna artikel.
- 26 Domstolen påpekar härvidlag att djurimportören inte omnämns i denna artikel 60.
- 27 Enligt fast rättspraxis ska emellertid vid tolkningen av en unionsbestämmelse inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (se, bland annat, dom Brain Products, C-219/11, EU:C:2012:742, punkt 13 och där angiven rättspraxis).

- 28 Vad gäller det sammanhang i vilket artikel 60 i förordning nr 918/83 ingår föreskrivs det i förordningen flera olika fall av tullbefrielse för vilka det uttryckligen krävs att importören uppfyller vissa villkor. För befrielse från importtull i enlighet med artikel 2 i nämnda förordning ställs således villkor beträffande såväl importören som den importerade egendomens art. Enligt dessa villkor krävs att egendomen införs av en fysisk person som flyttar sin normala bostad från ett tredjeland till unionens tullområde (dom Treimanis, C-487/11, EU:C:2012:556, punkterna 15 och 16).
- 29 Andra fall av tullbefrielse i enlighet med förordning nr 918/83 är däremot mer avhängiga av mottagarens användning av den importerade varan än av vem importören är. Detta gäller bland annat den i artikel 51 i förordningen föreskrivna befrielsen för undervisningsmateriel och vetenskaplig och kulturell materiel avsedd för vissa organisationer för vetenskap eller undervisning.
- 30 Den tullbefrielse som behandlas i artikel 60 i förordning nr 918/83 hör till denna andra kategori av tullbefrielse, vilken är mer avhängig av mottagarens användning av den importerade varan än av vem importören är.
- 31 Som kommissionen påpekat framgår det vidare av ordalydelsen i artiklarna 128 och 129 i förordning nr 918/83 att unionslagstiftaren tänkt sig att importören kan vara en annan person än mottagaren av den importerade varan i sådana situationer som dem som behandlas i artikel 60 i förordningen.
- 32 Det framgår härvidlag av ordalydelsen i artiklarna 128 och 129 i förordning nr 918/83, jämförda med artikel 131 i samma förordning, att en importör endast kan omfattas av tullbefrielsen i artikel 60 i förordningen om denne för de behöriga myndigheterna kan framlägga tillfredsställande bevis för att de importerade varorna faktiskt är avsedda för sådana institut som avses i nämnda artikel och för sådana ändamål som krävs för denna befrielse. Av samma artiklar framgår vidare att det endast är de behöriga myndigheterna i den medlemsstat på vars territorium dessa varor ska användas på detta sätt som kan bevilja denna tullbefrielse. Däremot framgår på intet sätt av bestämmelserna i dessa artiklar att importören själv ska kunna använda varorna på det sätt som krävs för beviljandet av den aktuella tullbefrielsen.
- 33 Vad gäller det mål som eftersträvas med artikel 60 i förordning nr 918/83 kan det konstateras att uppnåendet av detta mål – som består i att underlätta forskningsverksamhet genom att göra det möjligt för vissa institut i unionen att till lägre kostnad importera djur som är särskilt avsedda för laboratoriebruk – inte skulle hindras av möjligheten för dessa institut att välja det importalternativ som är lämpligast och mest fördelaktigt för dem.
- 34 Mot bakgrund av det sammanhang i vilket artikel 60 i förordning nr 918/83 ingår och det mål som eftersträvas med denna bestämmelse krävs det således inte att importören av de djur som avses i denna artikel för att erhålla den befrielse från importtullar som föreskrivs för denna typ av varor ska uppfylla kraven för att kunna anses utgöra mottagare av dessa djur i den mening som avses i denna artikel.
- 35 Mot denna bakgrund ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 60 i förordning nr 918/83 ska tolkas så, att om djur som är särskilt avsedda för laboratoriebruk och som en importör för in på unionens territorium är avsedda för ett offentligt institut eller godkänt privat institut, som huvudsakligen är sysselsatt med undervisning eller vetenskaplig forskning, kan denna importör erhålla den befrielse från importtullar som föreskrivs i denna artikel för denna typ av varor, trots att importören inte själv är ett sådant institut.

Den andra frågan

- 36 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida den allmänna regeln 5 b i KN ska tolkas så, att burar som används för transport av levande djur som är avsedda för laboratoriebruk omfattas av den kategori av förpackningar som ska klassificeras tillsammans med de varor som de innehåller.
- 37 Domstolen erinrar om att enligt denna allmänna regel ska förpackningar i vilka varor är förpackade klassificeras tillsammans med varorna om de är av sådan typ som normalt används för varan i fråga.
- 38 För att besvara den andra frågan ska domstolen således kontrollera huruvida burar som används för transport av levande djur som är avsedda för laboratoriebruk kan anses utgöra förpackningar av sådan typ som normalt används för denna typ av djur.
- 39 Domstolen erinrar härvidlag om de exempel som finns i de förklarande anmärkningarna till KN och HS vad gäller sådana förpackningar som ska anses vara av sådan typ som normalt används för förpackning av den vara som de innehåller. Av dessa förklarande anmärkningar framgår att sådana förpackningar kan utgöras av vissa metallfat samt behållare av järn eller stål för komprimerad eller till vätska förtätad gas, och även av förpackningar som normalt används vid försäljning av till exempel drycker, sylt, senap och kryddor.
- 40 Som den franska regeringen har påpekat i sitt yttrande följer av detta att förpackningar som normalt används för förpackning av den vara som de innehåller antingen är förpackningar som är helt nödvändiga för användningen av den aktuella varan eller förpackningar som normalt används vid försäljning och användning av den vara de innehåller. Det skulle onekligen vara omöjligt att använda komprimerad eller till vätska förtätad gas utan de stålbehållare den förvaras i. På samma sätt är det svårt att föreställa sig att sylt eller senap skulle försälas eller användas på något annat sätt än i de behållare som normalt används för denna typ av varor.
- 41 Mot bakgrund av de förklarande anmärkningarna till KN och HS finner domstolen att burar som används för transport av levande djur som är avsedda för laboratoriebruk inte kan anses utgöra förpackningar av sådan typ som normalt används för denna typ av djur, i den mening som avses i den allmänna regeln 5 b. Även om det antogs att dessa burar normalt används för transport av dessa djur med flygplan är burarna inte helt nödvändiga för försäljning eller användning av dessa djur, och burarna används ej heller normalt för försäljning eller användning av dessa djur.
- 42 Det framgår härvidlag av de handlingar domstolen har tillgång till att de transportburar och de djur som är aktuella i det nationella målet inte används tillsammans av mottagarna. I förevarande fall är det utrett att dessa burar återlämnas till importören efter det att djuren levererats.
- 43 Mot denna bakgrund ska den andra frågan besvaras enligt följande. Den allmänna regeln 5 b i KN ska tolkas så, att burar som används för transport av levande djur som är avsedda för laboratoriebruk inte omfattas av den kategori av förpackningar som ska klassificeras tillsammans med de varor som de innehåller.

Rättegångskostnader

- 44 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (åttonde avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 60 i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättandet av ett gemenskapssystem för tullbefrielse, i dess lydelse enligt akten om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska Unionen och om anpassning av fördragen, ska tolkas så, att om djur som är särskilt avsedda för laboratoriebruk och som en importör för in på unionens territorium är avsedda för ett offentligt institut eller godkänt privat institut, som huvudsakligen är sysselsatt med undervisning eller vetenskaplig forskning, kan denna importör erhålla den befrielse från importtullar som föreskrivs i denna artikel för denna typ av varor, trots att importören inte själv är ett sådant institut.**
- 2) **Den allmänna regeln 5 b i Kombinerade nomenklaturen, som återfinns i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1789/2003 av den 11 september 2003, ska tolkas så, att burar som används för transport av levande djur som är avsedda för laboratoriebruk inte omfattas av den kategori av förpackningar som ska klassificeras tillsammans med de varor som de innehåller.**

Underskrifter